

ligge der, indtil han vender sig igjen. Jeg skal heller ikke videre indlade mig med det ærede Medlem for Langeland (Brandes). Han kom med nogle Regnestykker, hvis Resultat var høist bedrøveligt, og som kunde faae Haarene til at reise sig paa Ens Hoved, naar man ikke vidste, hvor let det er at opstille den Slags Regnestykker, naar man slaar Udgifterne til alle de paatænkte Love sammen under Et og dividerer med et Par Aar. Der kan gjøres meget værre Regnestykker end det; men det har heller ikke nogen stor Betydning. Kun i eet Punkt er jeg enig med det ærede Medlem, nemlig deri, at man, inden man rolig kan give sin Stemme til Vedtagelsen af Befæstningsforslagene, maa have et klart Indblik i, hvorledes den finansielle Stilling vil blive, og Beroligelse for, at vi kunne gaa ind derpaa, ikke alene uden at komme i en aldeles uheldig finansiell Stilling derved, men ogsaa uden at andre almen vigtige Foretagender utilbørlig sættes til Side; men netop af denne Grund forekommer det mig, at det bliver presjerende nødvendigt fra alle Sider at komme til det, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Vedreborg) i sit Foredrag i Gaar saa stærkt slog paa, en virkelig ærlig, alvorlig og saglig Forhandling af disse Spørgsmaal, hvorunder vi kunne komme til en Forstaelse af hverandre. Men skulle vi komme til Forstaelse indbyrdes, da maa man virkelig ikke gaa ud paa at se at finde alle de Indvendinger, som det er muligt at opstille imod, hvad der fremkommer fra den anden Side; thi det er netop Veien til aldrig nogensinde i Verden at komme til en Forstaelse. Vi maa søge at komme til at indse det Gode og Rigtige i, hvad der fremsøres fra Modpartens Side, uden det bliver enhver Forstaelse umulig. Jeg har ikke ønsket at taste mig ind i denne Forhandling. Mit Standpunkt til Forsvarsjagen har, lige siden Befæstningsspørgsmaalet første Gang kom frem, været saaledes, at jeg tror, jeg i enhver Henseende lige saa vel som det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær) tør være bestyret mod enhver Mistanke om at være befæstningsgal. Der er ikke fremkommet et Ord af mig, lige siden Befæstningsspørgsmaalet opstod, som tyder derpaa; men jeg erkjender saa fuldt som nogen, at dette Spørgsmaal er af en saa uhyre stor og skjæbnsvanger Betydning, enten man itaar paa den ene eller anden Side, at Sagen ikke kan være tjent med, at der gjøres de mest absurde Anskuelser gjældende under dens Behandling, og til denne Art Anskuelser maa jeg, uden som sagt at være befæstningsgal, ubetinget henregne

den, at man ved at befæste Kjøbenhavn skulde ligesom udæste fremmede Stormagter og i det Hele taget derved drage alle de ghjelige politiske Farer over vort Fædreland. Der er efter min Opfattelse ikke Spor af Grund til at nære en saadan Anskuelse. Lige siden den første Grundsten blev lagt til Alzhus, har Kjøbenhavn været befæstet og der har aldrig nogensinde i de forløbne Aarhundreder været tænkt paa eller talt om, at det skulde være udæstende lige overfor nogen Magt i Verden. Under de mange velkendte Forhold, som Danmark har været undergivet — der har været en Svaghedstid og en Styrketid — har der aldrig været nogen Tid, hvor Kjøbenhavns Befæstning var en Udæstning til fremmede Magter. Den Gang vi for en Snøs Aar siden nedlagde de gamle Fæstningsværker, var det ikke, fordi disse i nogen særegen Grad vare en Udæstning til fremmede Magter; men det var netop paa Grund af den store Udvidelse, Byen kunde faae ved det Terrain, Fæstningsværkerne laa paa, og desuden vare disse paa Grund af Nutidens forandrede Krigsførelse ikke længere i Stand til at opfylde deres Formaal. Men der var Ingen af dem, der tilligemed mig deltog i Forhandlingerne om denne Sag, som derved havde den fjerneste Hensigt til at unddrage Kjøbenhavn Muligheden af en mere tidsvarende Befæstning. Det var et Spørgsmaal af saa stort økonomisk Omfang, at man ikke den Gang turde paatage sig at løfte det; men at man skulde stille Kjøbenhavn saaledes, naar det paany blev befæstet, at det skulde blive betragtet som en Udæstning til Europa, der kunde blive skjæbnsvanger for os, tror jeg rigtignok heller aldrig, Noget har tænkt paa, førend det under Partikampen er blevet opfundet som en ny Form, hvorunder man skulde angribe en af Regjeringsens vigtigste Opgaver. Altsaa dette Spørgsmaal maa jeg afvise som et Punkt, der efter min Opfattelse ikke har den ringeste Betydning for selve Sagen. Lige saa urimelig er den Tante, som ogsaa gjentagne Gange er kommen frem, at Kjøbenhavns Befæstning skulde være en Yttring af Tilbøielighed til at tage Revanche for det uheldige Udfald af den foregaaende Krig. Jeg kan ikke forstaa, hvor noget fornuftigt Mennekte, der har den ringeste Forestilling om Krig, kan kalde en Fæstning en Udfordring, eller kan sige eller tænke, at den skulde betyde Revanche. Der er kun en eneste Forklaring af en Fæstning paa en Ø, og det er den, at man vil være uafhængig, at man netop vil have det i sin Magt at kunne holde sig udenfor de krigeriske Bevægelser, som man ikke ønsker at deltage i. Den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 4de